

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KAUNO APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2024 m. gegužės 15 d. Nr. 21RE1- (AG1-84/08-2024)
Kaunas

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrius, susidedantis iš Komisijos narių Beatos Labutytės, Birutės Pranevičienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Dariaus Saveikio,

Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos V. M. patikslintą skundą atsakovei Kauno miesto savivaldybės administracijai dėl Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-11-30 sprendimo Nr. 97234 panaikinimo ir įpareigojimo Kauno miesto savivaldybės administraciją priimti naują sprendimą.

Komisija

n u s t a t ė:

Pareiškėja V. M. (toliau – pareiškėja) kreipėsi į Lietuvos administracinių ginčų komisijos Kauno apygardos skyrių (toliau – Komisija) su skundu, kurį patikslino, prašydama panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos (toliau – ir atsakovė) Socialinės paramos skyriaus 2024-11-30 sprendimą Nr. 97234 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“ (toliau – ir skundžiamas sprendimas) ir įpareigoti atsakovę iš naujo išnagrinėti V. M. prašymą.

Pirminiame skunde paaiškina, jog 2024-03-13 iš atsakovės paštu gavo laišką, iš kurio susidarė nuomonę, jog atsakovė, vertindama pareiškėjos turimą, priskaičiavo visą namo (duomenys neskelbtini), vertę, nors pareiškėjai priklauso tik du šio namo kambariai. Pareiškėja remiasi Nekilnojamojo turto registro centrinio duomenų banko išrašu, kuriame nurodoma, jog pusė pastato priklauso V. M. Paaiškina, jog su dukra, kuriai priklauso kita pusė namo, kartu negyvena, bendro ūkio neveda, turi II lygio neįgalumą, gyvena viena, iš pensijos sunku pragyventi, prašo atsakovės išmokėti kompensaciją (pastaba: būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas) (b. l. 1-4).

Patikslintame skunde paaiškina, jog jos dukra po tėvo mirties 2010 m. paveldėjo pusę namo, esančio (duomenys neskelbtini), pareiškėjai liko pusė, t. y. du kambariai, 25 m². Nurodo, kad jokio kito namo neturi, su dukra negyvena ir bendro ūkio neveda, dukra išvykusi dirbti į užsienį. Nurodo, jog nesutinka su Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-11-30 sprendimu Nr. 97234, kad neturi teisės į būsto šildymo, karšto geriamojo vandens išlaidų kompensacijas (toliau – kompensacijos) už laikotarpį nuo 2023-10-01 iki 2024-04-30 (b. l. 36).

Atsakovė Kauno miesto savivaldybės administracija (toliau – ir Savivaldybė, atsakovė) prašo pareiškėjos skundą atmesti kaip nepagrįstą. Nurodo, jog pareiškėja kreipėsi į atsakovę 2023-10-27 su prašymu skirti kompensacijas už laikotarpį nuo 2023-10-01 iki 2024-04-30.

Skundžiamu sprendimu pareiškėjos prašymas buvo netenkintas Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymo (toliau – Paramos įstatymas) 6 str. 1 p. ir 7 str. 1 d. nurodytais pagrindais.

Atsiliepime į skundą nurodo, kad pagal Paramos įstatymo 7 str. 1 d., gyvenamąją vietą būste deklaruavę arba būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas, jeigu kreipimosi dėl kompensacijų metu atitinka visus minėtoje teisės normoje įvardintus reikalavimus: bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 str., vertė neviršija turto vertės normatyvo. Atkreipia dėmesį į Paramos įstatymo 14 str., kad skiriant piniginę socialinę paramą, į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turtą įskaitomas šiame straipsnyje nurodomas bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimas turtas.

Paaškina, jog Savivaldybės Socialinės paramos skyriui įvertinus turto rūšies normatyvus buvo nustatyta, kad bendras turto vertės normatyvas yra 37 201,10 Eur. Atsižvelgiant į Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-10-27 išvadoje „Dėl teisės į piniginę socialinę paramą“ pateiktus deklaruoto turto vertės duomenis, akivaizdu, kad įregistruotų statinių vertė, kurią sudaro 73 927,00 Eur, beveik du kartus viršija nustatytą vertės normatyvą, kuris laiduotų teisę gauti socialinę paramą. Pažymi, jog nustatant pareiškėjos turimo nekilnojamojo turto vertę, buvo remiamasi VĮ „Registru centro“ išrašo duomenimis, iš kurių matoma, kad nekilnojamojo turto – namo – vidutinė rinkos vertė yra 138 000 Eur, 1/2 gyvenamojo namo esančio (duomenys neskelbtini), nuosavybės teise priklauso D. M. ir 1/2 gyvenamojo namo esančio (duomenys neskelbtini), priklauso V. M. Paaškina, kad pagal šiuos duomenis buvo apskaičiuota, kad V. M. priklausančios namo dalies vertė yra 69 000,00 Eur.

Taip pat paaškina, jog pagal VĮ „Registru centro“ duomenis pareiškėjai priklauso žemės sklypas, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini) Kauno rajone, (duomenys neskelbtini), kurio vertė – 2 692,00 Eur bei kitas žemės sklypas, unikalus Nr. (duomenys neskelbtini) Kauno rajone, (duomenys neskelbtini), kurio vertė 2 002,00 Eur. Nurodo, kad nustatant turto vertę buvo vertinamas tik pareiškėjai priklausantis turtas.

Nesutinka su pareiškėjos pozicija, kad priimtas sprendimas neskirti kompensacijų turi būti panaikintas, nes individualiais administraciniais aktais, kuriuos priima viešojo administravimo subjektai, yra sprendžiami klausimai dėl skirtingo pobūdžio teisinių santykių, kuriuos reguliuoja specialios teisės normos, skirtos tik šiems teisiniams santykiams reglamentuoti. Tai lemia, kad ir skirtinguose teisiniuose santykiuose priimamų individualių administracinių aktų turinys gali būti skirtingas (pagal apimtį, struktūrą ir pan.), nes gali būti sąlygotas tų specialiųjų teisės normų reikalavimų, kurios reglamentuoja atitinkamus teisinius santykius. Kiekvienu konkrečiu atveju vertinant individualaus administracinio akto teisėtumą VAI taikymo aspektu, turi būti atsižvelgiama ir į tuos teisės aktus, kurie reguliuoja konkretų teisinį santykį, t. y. turi būti įvertinama, kokie ir kokia apimtimi yra teisiškai reikšmingi faktai bei kokios konkrečios materialinės teisės normos asmeniui gali sudaryti atitinkamas prielaidas bei sąlygas, kad būtų sukurtos, panaikintos ar pakeistos asmens subjektinės teisės tam tikruose teisiniuose santykiuose (2010-10-04 nutartis administracinėje byloje Nr. A-1116/2010).

Nurodo, kad skundžiamas sprendimas yra pagrįstas ir teisėtas, todėl nėra teisinio pagrindo skundo tenkinimui (b. l. 44-49).

Skundas tenkintinas.

Byloje ginčas kilo dėl atsakovės Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-11-30 sprendimo Nr. 97234 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“ pagrįstumo.

Į bylą šalių pateikti įrodymai patvirtina ginčui reikšmingas faktines aplinkybes:

Pareiškėjai nuosavybės teise priklauso 1/2 gyvenamojo namo, unikalusis Nr. (duomenys neskelbtini) esančio (duomenys neskelbtini), bei 1/2 kitų statinių, unikalusis Nr. (duomenys neskelbtini) t. y. kiemo statinių: tvoros t1, t2, kiemo aikštelės b1, b2, priklausančių gyvenamajam

namui. Šiame būste pareiškėja yra deklaravusi savo gyvenamą vietą (b. l. 6-7, 65). Kita 1/2 šio gyvenamojo namo bei jam priklausančių kiemo statinių nuosavybės teise priklauso D. M. (b. l. 4-5).

Pareiškėja savo gyvenamąją vietą yra deklaravusi adresu (duomenys neskelbtini) (b. l. 53, 54).

Pareiškėja kreipėsi į atsakovės Socialinės paramos skyrių su 2023-10-27 prašymu-paraiška piniginei socialinei paramai gauti Nr. 90682 (kai kreipiamasi pirmą kartą arba pasikeičia anksčiau pateikti duomenys, arba praėjo 12 mėnesių po to, kai buvo pateikti duomenys apie turta) (toliau – ir Prašymas), prašydama skirti būsto šildymo išlaidų kompensaciją, karšto vandens išlaidų kompensaciją ir geriamojo vandens išlaidų kompensaciją už 2023 m. spalio – balandžio mėnesius (b. l. 55-62). Prašymo 4.2 punkte pareiškėja pažymėjo, jog turi jai ir (ar) bendrai gyvenantiems asmenims nuosavybės teise priklausančio turto, įregistruoto valstybės registre (registruose), žinybiniuose registruose ir valstybės informacinėse sistemose (b. l. 57).

VĮ Registrų centro 2023-10-27 išduotoje „Pažymoje soc. paramai gauti“ nurodoma, jog pareiškėjai nuosavybės teise priklauso statiniai (duomenys neskelbtini) (registro Nr. 20/113497) bei du žemės sklypai (registro Nr. 44/699965 ir Nr. 44/699970), esantys (duomenys neskelbtini), Domeikavos seniūnijoje, (duomenys neskelbtini) (b. l. 64).

„Nekilnojamojo turto registro pažymoje socialinei paramai gauti“ (registro Nr. 20/113497) nurodyta, kad pareiškėjai nuosavybės teise priklausančio 1/2 pastato – gyvenamojo namo, (unik. Nr. (duomenys neskelbtini) esančio (duomenys neskelbtini), kurio bendras plotas – 192,61 kv. m) vidutinė rinkos vertė – 138 000 Eur. Šiame dokumente ranka įrašyta „96,31 m²“ ir „69000 Eur“ (b. l. 65).

„Nekilnojamojo turto registro pažymoje socialinei paramai gauti“ (registro Nr. 44/699965) (toliau – NTR pažyma Nr. 44/699965) nurodyta, kad žemės sklypo, unik. Nr. (duomenys neskelbtini) esančio (duomenys neskelbtini), Domeikavos seniūnijoje, (duomenys neskelbtini), vidutinė rinkos vertė be medynų – 844 Eur, indeksuota miško medynų vertė – 1 848 Eur, daiktinės teisės neįregistruotos, naudotoja – pareiškėja. Šiame dokumente ranka įrašyta „105 a“ ir „2692 eur“ (b. l. 66).

„Nekilnojamojo turto registro pažymoje socialinei paramai gauti“ (registro Nr. 44/699970) (toliau – NTR pažyma Nr. 44/699970) nurodyta, kad žemės sklypo, unik. Nr. (duomenys neskelbtini) esančio (duomenys neskelbtini), Domeikavos seniūnijoje, (duomenys neskelbtini), vidutinė rinkos vertė be medynų – 365 Eur, indeksuota miško medynų vertė – 1 637 Eur, daiktinės teisės neįregistruotos, naudotoja – pareiškėja. Šiame dokumente ranka įrašyta „70 a“ ir „2002 eur“ (b. l. 67).

SODRA duomenų bazės išraše nurodyta, kad pareiškėjai laikotarpiu 2023-07-01 – 2023-10-31 priskaičiuota 1 122,06 Eur senatvės pensijos (b. l. 68).

VĮ „Regitra“ – LR kelių transporto priemonių registro 2023-10-27 išraše nurodyta, kad pagal paieškos kriterijų: asmens kodas – (duomenys neskelbtini) duomenų nėra (b. l. 69).

Savivaldybės Socialinės paramos skyrius 2023-10-27 atliko prašyme ir jo prieduose nurodytų duomenų vertinimą ir surašė išvadą dėl teisės į piniginę socialinę paramą Nr. 20102 (toliau – Išvada dėl teisės į paramą), kad pareiškėja neturi teisės į piniginę socialinę paramą, nes jos deklaruoto turto vertė viršija nustatytą turto vertės normatyvą (b. l. 63).

2023-11-30 Savivaldybės Socialinės paramos skyrius priėmė skundžiamą sprendimą – vadovaudamasi Paramos įstatymo 6 str. 1 p. ir 7 str. 1 d. (nuosavybės teise turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą), nustatė, jog pareiškėja neturi teisės į kompensacijas nuo 2023-10-01 iki 2024-04-30 (b. l. 12, 51)

Skundžiamas sprendimas kartu su 2023-11-30 pranešimu Nr. 26957 (toliau – Pranešimas) (b. l. 13, 52) išsiųstas pareiškėjai 2023-12-04 registruotu laišku, kuris gražintas atsakovei (data nepažymėta) kaip neatsiimtas pašte per siuntos saugojimo terminą (b. l. 14), pakartotinai atsakovės pareiškėjai siųstas 2024-03-06 registruotu laišku, Kauno Šilainių siuntų terminale gautas 2024-03-12 (b. l. 15).

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymas ir Piniginės socialinės paramos (duomenys

neskelbtini) savivaldybės nepasiturintiems gyventojams teikimo tvarkos aprašas (toliau – ir Paramos teikimo aprašas), patvirtintas Kauno miesto savivaldybės tarybos 2015-01-22 sprendimu Nr. T-14. Šių teisės aktų nuostatose yra nustatyta kompensacijų skyrimo pagrindai ir tvarka.

Įvardintu teisiniu reguliavimu įgyvendinama viena iš socialinės politikos priemonių – gyventojų finansinės naštos sumažinimas dalį būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų subsidijuojant iš Savivaldybės biudžeto lėšų. Būsto šildymo, karšto vandens ir geriamo vandens išlaidų kompensacijos skirtos apsaugoti labiausiai pažeidžiamą socialinę grupę nepasiturinčių asmenų ir teikti būtina paramą tiems, kuriems labiausiai ir / ar neišvengiamai reikia. Tačiau lengvata miesto gyventojams turi būti taikoma nepažeidžiant lygiateisiškumo, skaidrumo, sąžiningumo ir kitų principų, visų pirma tai reiškia, jog minėta kompensacija turi būti skiriama griežtai laikantis nustatytos tvarkos, keliant vienodus reikalavimus visiems pretenduojantiems į kompensaciją, nedarant išimčių.

Būsto šildymo išlaidų, geriamojo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijų, kaip vienos iš piniginių socialinės paramos rūšių, teikimo sąlygas ir principus, kompensacijų dydžius bei jas gaunančių asmenų teises ir pareigas reglamentuoja Paramos įstatymas. Šio įstatymo 3 str. įtvirtinti piniginių socialinės paramos principai, vienas iš jų – socialinio teisingumo ir veiksmingumo principas, kuris reiškia, kad pinigine socialine parama teikiama siekiant sudaryti sąlygas gauti paramą tada, kada jos labiausiai reikia, padėti išvengti skurdo spąstų ir racionaliai naudoti turimus išteklius. Pagal šio įstatymo 4 str., pinigine socialine paramą savivaldybės teikia vykdydamos savarankiškąją savivaldybių funkciją, kuri yra finansuojama iš savivaldybių biudžeto lėšų. Socialinės paramos rūšys yra socialinė pašalpa ir būsto šildymo išlaidų, geriamo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijos (Paramos įstatymo 5 str.).

Paramos įstatymo 20 str. nustatyta, kad dėl piniginių socialinės paramos asmenys kreipiasi į vietos savivaldybės administraciją, pateikdami nustatytos formos prašymą – paraišką, kitus šiame straipsnyje nurodytus dokumentus bei piniginių socialinės paramos skyrimui ir apskaičiavimui būtinus duomenis, išskyrus tuos, kuriuos savivaldybės administracija gauna iš valstybės ir žinybinių registrų bei valstybės informacinių sistemų. Paramos teikimo aprašo 21 punkte nustatyta, kad kompensacijos skiriamos, kai bendrai gyvenantys asmenys ar vienas gyvenantis asmuo atitinka visus (duomenys neskelbtini) įstatymo 7 str. nurodytus reikalavimus.

Kaip nustatyta byloje, skundžiamame sprendime ir Pranešime, nurodytas Prašymo skirti kompensaciją netenkinimo teisinis pagrindas – Paramos įstatymo 6 str. 1 p. ir 7 str. 1 d. ir faktinis pagrindas – nuosavybės teise turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą.

Teisė į socialinę pašalpą įgyjama atitinkant Paramos įstatymo 6 str. reikalavimus. Vienas šių reikalavimų – bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 str., vertė neviršija turto vertės normatyvo. Jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 str., vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į socialinę pašalpą, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį socialinė pašalpa buvo paskirta, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas (6 str. 1 p.).

Teisė į kompensacijas įgyjama atitinkant Paramos įstatymo 7 str. numatytus reikalavimus: bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 str., vertė neviršija turto vertės normatyvo. Jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 str., vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į kompensacijas, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį kompensacijos buvo paskirtos, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas (7 str. 1 d. 1 p.); kiekvienas vyresnis kaip 18 metų bendrai gyvenantis asmuo, vienas gyvenantis asmuo arba vaikas (įvaikis) nuo 16 iki 18 metų atitinka bent vieną iš šio įstatymo 8 str. nurodytų sąlygų, kurioms esant bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į pinigine socialinę paramą (7 str. 1 d. 2 p.); įsiskolinusieji už būsto šildymą ir (ar) karštą vandenį, ir (ar) geriamąjį vandenį su energijos, kuro, vandens tiekėjais yra sudarę sutartį (sutartis) dėl dalies

skolos apmokėjimo, kas mėnesį grąžinant ne daugiau kaip 20 procentų bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens pajamų, arba teismas yra priteisęs apmokėti skolą (7 str. 1 d. 3 p.).

Paramos įstatymo 14 str. 1 d. nustatyta, kad skiriant piniginę socialinę paramą, į bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens turtą įskaitomas šis nuosavybės teise turimas turtas: 1) statiniai, tarp jų ir nebaigti statyti statiniai; 2) privalomos registruoti transporto priemonės; 3) privaloma registruoti žemės ūkio technika; 4) žemė, įskaitant užimtą miško ir vandens telkinių; 5) gyvuliai, paukščiai, žvėreliai, bičių šeimos, jeigu jų bendra vertė viršija 1 160 eurų; 6) akcijos, obligacijos, vekseliai ir kiti vertybiniai popieriai, pajai, jeigu jų bendra vertė viršija 580 eurų; 7) meno kūriniai, brangakmeniai, juvelyriniai dirbiniai, taurieji metalai, kurių vieneto vertė viršija 580 eurų; 8) piniginės lėšos, turimos bankuose, kitose kredito įstaigose ir ne bankuose bei ne kitose kredito įstaigose, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų, išskyrus gautą vaikui (įvaikiui) išlaikyti priteistą konkrečią pinigų sumą; 9) gautos (negrąžintos) paskolos ar jų dalis, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų, išskyrus aukštųjų mokyklų studentams teikiamas valstybės paskolas arba valstybės remiamas paskolas, kreditus būstui atnaujinti (modernizuoti), jeigu daugiabučio namo butų savininkai įgyvendino ar įgyvendina valstybės ir (ar) savivaldybės remiamą daugiabučio namo atnaujinimo (modernizavimo) projektą, ir gautas (negrąžintas) paskolas nekilnojamajam turtui pirkti (statyti); 10) kitiems asmenims paskolintos (negrąžintos) piniginės lėšos ar jų dalis, jeigu jų bendra suma viršija 580 eurų; 11) valstybės kompensacijos už valstybės išperkamą nekilnojamąjį turtą ir atkuriamos santaupos bei kitos atkuriamos lėšos.

Byloje nustatyta, kad Savivaldybės Socialinės paramos skyrius tiek skundžiamame sprendime nustatęs, kad pareiškėja neturi teisės į kompensacijas, tiek ir 2023-11-30 pranešime Nr. 26957 nurodė pareiškėjos prašymo netenkinimo pagrindą – Paramos įstatymo 6 str. 1 p. ir 7 str. 1 d. (nuosavybės teise turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą). Komisijos vertinimu, toks skundžiamo sprendimo pagrindimas negali būti laikomas tinkamu ir išsamiu.

Komisija pažymi, kad Paramos įstatymo 6 str. nustato reikalavimus teisei į socialinę pašalpą įgyti, kuri yra viena iš Paramos įstatymo 5 str. nustatytų socialinės paramos rūšių. Tuo tarpu teisei į būsto šildymo išlaidų, geriamo vandens išlaidų ir karšto vandens išlaidų kompensacijas įgyti būtini reikalavimai yra nustatyti Paramos įstatymo 7 str. 1 d., o konkrečiai – jos 1–3 punktuose. Skundžiamas sprendimas priimtas dėl pareiškėjos teisės į kompensacijas, o ne jos teisės į socialinę pašalpą, todėl vien tai, kad atsakovė skundžiamame sprendime nurodė, jog vadovavosi Paramos įstatymo 6 str. 1 p., kuris išimtinai reglamentuoja teisės į socialinę pašalpą nustatymo sąlygas, rodo, kad atsakovė ne tik netinkamai teisiškai kvalifikavo atsisakymą tenkinti pareiškėjos prašymą, bet neindividualizavo pareiškėjai neigiamas pasekmes sukeliančio skundžiamo sprendimo, t. y. neindividualizavo Paramos įstatymo 7 str. 1 d. įtvirtintų nuostatų taikymo ir konkrečiai nenurodė, kurių iš 1–3 punktuose nurodytų reikalavimų pareiškėja galimai neatitinka, o apsiribojo informacija, kad „nuosavybės teise turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą“. Be to, pažymėtina, kad nei skundžiamame sprendime, nei Pranešime pareiškėjai apskritai nenurodyta jokių faktų ir įrodymų, kuriais Savivaldybės Socialinės paramos skyriaus darbuotoja rėmėsi vertindama pareiškėjos prašymą-paraišką ir priimdama skundžiamą sprendimą.

Komisija taip pat vertina, kad skundžiamas sprendimas priimtas jame nenurodant visų reikšmingų aplinkybių, galėjusių sąlygoti pareiškėjos teisę į kompensacijas.

Pareiškėja 2023-10-27 pateikė prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti (kai kreipiamasi pirmą kartą arba pasikeičia anksčiau pateikti duomenys, arba praėjo 12 mėnesių po to, kai buvo pateikti duomenys apie turtą).

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2005 m. birželio 27 d. įsakymu Nr. A1-183 (Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. rugsėjo 20 d. įsakymo redakcija) yra patvirtintos socialinei paramai gauti reikalingos blankų formos. Ginčo santykiams aktualios SP-4 (A) formos: 1. Prašymas-paraiška piniginei socialinei paramai gauti (kai nesikeičia anksčiau pateikti duomenys); 2. Prašymas-paraiška piniginei socialinei paramai gauti (kai kreipiamasi pirmą kartą arba pasikeičia anksčiau pateikti duomenys, arba praėjo 12 mėnesių po to, kai buvo pateikti duomenys apie turtą). Komisija kaip reikšmingą

aplinkybę vertina tai, kad pareiškėja pildė Prašymą-paraišką piniginei socialinei paramai gauti (kai kreipiamasi pirmą kartą arba pasikeičia anksčiau pateikti duomenys, arba praėjo 12 mėnesių po to, kai buvo pateikti duomenys apie turta). Byloje nėra duomenų, kad pareiškėja būtų informuota, jog užpildė netinkamą formą, todėl laikytina, kad pareiškėja prašymą dėl kompensacijų atsakovei pateikė arba pirmą kartą; arba pasikeitė anksčiau pateikti duomenys; arba praėjo 12 mėnesių po to, kai buvo pateikti duomenys apie turta).

Kaip minėta, Paramos įstatymo 7 str. 1 d. 1 p. yra nustatyta, kad gyvenamąją vietą būstą deklaravę arba būstą nuomojantys bendrai gyvenantys asmenys arba vienas gyvenantis asmuo turi teisę į kompensacijas, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 str., vertė neviršija turto vertės normatyvo. Tačiau Paramos įstatymo 7 str. 1 d. 1 p. yra imperatyviai nustatyta, kad, jeigu bendrai gyvenančių asmenų arba vieno gyvenančio asmens nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio įstatymo 14 str., vertė viršija turto vertės normatyvą, nustatant teisę į kompensacijas, kai kreiptasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį kompensacijos buvo paskirtos, šis reikalavimas 3 mėnesius netaikomas. Pagal aptartą teisinį reguliavimą, S.S. paramos skyrius, nustatęs, kad pareiškėjos nuosavybės teise turimo turto, nurodyto šio Paramos įstatymo 14 str., vertė viršija turto vertės normatyvą, tačiau pareiškėja kreipiasi pirmą kartą arba praėjus ne mažiau kaip 24 mėnesiams nuo paskutinio mėnesio, už kurį kompensacijos buvo paskirtos, priimdamas sprendimą dėl būsto šildymo išlaidų kompensavimo, šio reikalavimo 3 mėnesius privalo netaikyti. Duomenų, kad ši aplinkybė būtų įvertinta, byloje nėra; tai skundžiamame sprendime ir/ar Pranešime nepaaiškinta ir pareiškėjai.

Nors pareiškėja skundžiamo sprendimo neteisėtumą grindžia kitais argumentais, t. y., pareiškėjos manymu, į turto vertę įskaičiuotas visas namas (duomenys neskelbtini), kai jai nuosavybės teise priklauso tik pusė šio namo; nevertintos pareiškėjos mažos pajamos bei neįgalumas, tačiau Komisija sprendžia, kad skundžiamas sprendimas yra neteisėtas dėl kitų pagrindų: priimtas nenurodant tikslaus teisinio pagrindo, neištyrus aptartų reikšmingų faktinių aplinkybių, todėl tiek pareiškėjui, tiek Komisijai nėra aiškūs būtent tokio, neigiamas pasekmes sukėlusio, sprendimo motyvai.

Atsakovė šioje administracinėje byloje pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį ir turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje (taip pat, priimdama Skundžiamą sprendimą) privalo vadovautis ir Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo (toliau – ir VAĮ) nuostatomis. Nagrinėjant šį ginčą svarbu nustatyti, ar atsakovė tinkamai pagal VAĮ nuostatų reikalavimus išnagrinėjo pareiškėjos prašymą, ar nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar viešojo administravimo subjektas neviršijo kompetencijos. VAĮ 3 str. 4 p. įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais, o vadovaudamasis 5 punkte nustatytu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą (skundą) turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nuroydamas visas prašymo (skundo) nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo (skundo) turinį.

Paramos teikimo aprašas nustato, kad Prašymą pateikęs asmuo apie priimtą sprendimą dėl piniginės socialinės paramos skyrimo ar neskyrimo turi būti informuojamas asmens Prašyme nurodytu informavimo būdu ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo sprendimo priėmimo dienos. Jeigu piniginė socialinė parama neskiriama, reikia nurodyti neskyrimo priežastis ir šio sprendimo apskundimo tvarką (34 p.). Iš bylos medžiagos matyti, kad pareiškėja apie skundžiamą 2023-11-30 sprendimą buvo informuota Savivaldybės Socialinės paramos skyriaus 2023-11-30 pranešimu Nr. 26957, t. y. teisės normomis nustatytu terminu. Tačiau Komisijos vertinimu, skundžiamame sprendime ir Pranešime nėra nurodyta išsamių ir aiškių motyvų prašomos kompensacijos neskyrimo priežastims pagrįsti, apsiribota tik nurodyta informacija, kad „nuosavybės teise turimo turto vertė viršija turto vertės normatyvą“. Komisija, įvertinusi aukščiau nurodytą teisinį reglamentavimą bei nustatytas ginčui reikšmingas aplinkybes, sprendžia, kad pareiškėjos atžvilgiu priimtas sprendimas negali būti laikomas pagrįstu ir teisėtu, nes neatitinka VAĮ 10 str. 5 d. reikalavimų. Ginčijamas sprendimas nurodytos teisės normos

požiūriu surašytas ydingai, nes jame nurodytas netinkamas teisinis pagrindas, nėra aiškiai išdėstyti motyvai, nėra nurodyti teisiškai reikšmingi faktai. Komisijos vertinimu ginčijamas sprendimas nėra individualizuotas, nėra susietas su konkrečia faktine situacija.

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – LVAT) savo praktikoje yra konstatavęs, jog administracinio sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas paprastai turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, kad būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar tai darant tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013-11-21 nutartį administracinėje byloje Nr. A502-2124/2013, 2014-12-18 sprendimą administracinėje byloje Nr. A822-1440/2014). Viešojo administravimo subjektas, priėmęs negatyvias pasekmes sukeltą sprendimą, turi pareigą jį pagrįsti tiek teisiniais, tiek faktiniais argumentais, t. y. nurodyti priežastis, lėmusias neigiamo sprendimo priėmimą (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2013-04-22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A602-658/2013). Kaip ne kartą akcentuota LVAT praktikoje, esminė individualaus administracinio akto pagrįstumo sąlyga – turi būti nustatytos ne pavienės faktinės aplinkybės, o juridinių faktų visetas, būtinas ir pakankamas teisės normai taikyti (žr., pvz., Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2015-02-18 nutartį administracinėje byloje Nr. A398-442/2015, 2012-07-20 nutartį administracinėje byloje A520-2294/2012, 2012-08-03 nutartį administracinėje byloje Nr. A444-2366/2012). Viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai privalo būti tikslūs, suprantami, nedviprasmiški, jų motyvų išdėstymas – adekvatus ir pakankamas, leidžiantis suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Komisijos vertinimu, skundžiamame sprendime aiškiai neįvardijus, kurio iš nurodytų Paramos įstatyme 7 str. 1 d. įtvirtintų reikalavimų neatitinka pareiškėja, ir neatskleidus kokie faktiniai duomenys (įrodymai) ir/ar konkretūs paskaičiavimai rodo minėtus neatitikimus, yra eliminuojama galimybė pareiškėjai suprasti skundžiamo sprendimo tiek faktinį, tiek teisinį pagrindą ir apriboja pareiškėjos teisę argumentuotai ginčyti jai neigiamas teises pasekmes sukeltą individualų administracinį aktą ir ginti, pareiškėjos vertinimu, galimai pažeistą teisę į piniginę socialinę paramą. Todėl Komisija, įvertinusi tai, kas išdėstyta, konstatuoja, kad atsakovės priimtas sprendimas yra neteisėtas, nes neatitinka esminių VAĮ 10 str. 5 d. 5 ir 6 punktuose nustatytų reikalavimų administraciniam sprendimui, todėl yra naikinamas (IAGNTĮ 20 str. 1 d. 2 p.).

Remdamasi išdėstytais motyvais, Komisija konstatuoja, kad Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2024-11-30 sprendimas Nr. 97234 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“ yra neteisėtas iš esmės, nes neatitinka esminių VAĮ 10 str. 5 d. 5 ir 6 punktuose nustatytų reikalavimų administraciniam sprendimui, tai yra savo turiniu prieštarauja aukštesnės galios teisės aktams, todėl yra naikintinas (Administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ABTĮ) 91 str. 1 d. 1 p.; Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 str. 1 d. 2 p.).

Pripažinus, kad ginčijamas sprendimas neatitinka teisės aktų reikalavimų, vadovaujantis ABTĮ 94 straipsnyje numatytais akto panaikinimo pasekmėmis, atsakovė privalo tinkamai išnagrinėti pareiškėjos V. M. 2023-10-27 prašymą-paraišką Nr. 90682 piniginei socialinei paramai gauti ir priimti teisės aktų reikalavimus atitinkantį motyvuotą sprendimą.

Pažymėtina, kad sprendimas, kuriuo panaikintas viešojo administravimo subjekto priimtas aktas dėl to, jog jame neaiškūs jo priėmimo motyvai ar netinkamai nurodytas teisinis pagrindas, nereiškia, kad viešojo administravimo subjektas yra įpareigojamas priimti priešingą sprendimą – šiuo atveju viešojo administravimo subjektas gali priimti bet kokį sprendimą (ir tokį patį, koks buvo priimtas anksčiau), tačiau jame turi būti aiškiai nurodyti tokio sprendimo priėmimo motyvai (žr., pvz., LVAT 2014-02-04 nutartį administracinėje byloje Nr. A602-120/2014).

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 str. 1 d. 3 p., Komisija

n u s p r e n d ž i a:

panaikinti Kauno miesto savivaldybės administracijos Socialinės paramos skyriaus 2023-11-30 sprendimą Nr. 97234 „Dėl teisės į būsto šildymo, karšto ir geriamojo vandens išlaidų kompensacijas“ ir įpareigoti Kauno miesto savivaldybės administraciją per 20 darbo dienų nuo šio sprendimo įsiteisėjimo dienos priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Komisijos sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Komisijos nariai

Birutė Pranevičienė

Beata Labutytė

Darius Saveikis